

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Soliloquium animæ fidelis, præsentis vitæ exilium, miserias, &c. gementis,
& ad cœlestia anxie vehementerque aspirantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

CHRISTIANO PIOQUE LE-
ctori, Salutem.

HOC libello autor turturis in morem gemitibus deditæ, pijsimas gemendi atque ad Deum & caelestia suspirandi formulas tradit, introducens animam primo proprii corporis molestias & impedimenta plangentem, deinde mundi quoque peccata & calamitates lugentem, post sensim ab infimis ad superiora scandentem, & ex omnibus ad Deum asperandi materiam capientem. Libellus ipse brevis certè est, sed breuitatem suam multiplici vtilitate compensat. Vtinam discamus, omnes turturis imitari gemitus (Namque & libellus iste titulum habet, Gemitus turturis) & tum labentis seculi vanitatem, tum innumerabilium calamitatum, miseriarum, periculorum, angustiarum, tentationum, quibus vndique cingimur, molestias & discrimina haud oscitanter perpendere, atque ex ipsa hac consideratione primo quidem despiciere quicquid potest blandiri in hac vita tot ærumnis obnoxia: deinde perpetim eo suspirare ac animi votis & conatibus proficisci, vbi sunt certa, vera & aeterna gaudia. Hoc efficere in lectoris animo nititur totus hic libellus. Frigido lectori, & qui mundi huius deliram insanamque lætitiã sectetur, insipidus fortassis erit, sed Deum iam vel vtcunq̃ amanti poterit esse gratissimus: Cur enim sumus id quod sumus, nisi vt assiduè eo tēdamus, eo suspiremus, vnde primam nostræ essentiaë originem hausimus: hoc est, ad Deum verum omnium fontem & principium, cui qui non suspirat, miser est & infelix, per inania fallacis mundi oblectamenta diffluens, & totus effusus in hæc visibilia, quæ velut vmbra prætereunt, nec diu possint vnq̃ in loco subsistere: pertinetque haud dubio ad eorum numerum, de quibus Propheta terribiliter ait: *Qui elongant se à re Domini peribunt, perdidisti omnes qui fornicantur abs te.* Et tamen id genus hominibus plenus est mundus qui tantum præsentibus capiuntur, & quicquid potest arridere in hoc seculo, avidissimè amplectuntur, atque interim inter ipsa quibus inhiant oblectamenta, simul cum tempore præterfluunt, atque vbi non putant, mortis laqueis præfocantur, nihil aliud secum reportantes ex momentaneis huius vitæ miseræ & fallaciôsæ vanitatibus, quam conscientiam

peccatis onustam, quibus deinceps æternum cruciantur apud inferos, Sicut enim iusti & pijs temporales miseriæ & cruciamenta æquanimiter perpeffa vertuntur in ineffabilem ac sempiternam voluptatem, ita impijs & iniquis mundi gaudia in inexplicabiles ac æternos mutantur cruciatus. Itaque, quod libellus hic tradit, suspiremus pie lector ad cœlestia, præsentia floccipendamus. Non deerit conatibus nostris is, qui nos vt conemur inuitat, Dominus noster Iesus Christus, cui nos tuis vt precibus commendes oramus, vale.

IN SOLILOQVIVM ANIMAE AMANTIS
suauiterq; ad vitam verè beatam aspirantis ac æstuantis,
Præfatiuncula.

ESV suauissime, sola, vera, & vniuersa suauitas, ô sol desiderabilis super aurum & lapidem pretiosum multum, quia tu solus es speciosus forma prælijs hominû, tu verè filius hominis, ô dulcor super mei & fauum, quia fauus distillans sunt labia tua, mel & lac sub lingua tua. in tuis enim labijs gratia est diffusa, ô secretissime & presensissime, quia omnibus presens, sed paucis admodum vixit a amicis manifestus es. Benignissime omnium, iam nunc ades, meoq; (qui in se miseri sunt) in te misericorditer mirabiliterq; conuertere

digneris affectus, vt Spiritu sancto vehementer & dulciter aspiratus, ipse igne illumet pariter & inardescam, & anime sponsa tua, qua corporis fastidit angustias, terrena inquinamenta horrescit, sancta ciuitatis tua & domus super cœlestis habitationem concupiscat, tibi verò & dulci sponso suo coniungi desideret, cordeq; sentire & verbis competentibus explicare valeant affectus, vt animarum nondum ardentium meditationes in concupiscentiam tui valeant excitari: iam verò ardentes in maiorem & dulciorem inflammentur ardorem, vt gressus tuos per omnium virtutum itinera comitantes, post eanentes cursent, immò quasi quibusdam alis assumptis volitent, & dulcibus quæreis velut columba & turres tue, tibi incessanter insistant, non recipientes medelam consolationis humanae, donec per te solum sponsum earum dulcissimum, anima ipsarum eripiatur à morte, oculi succentur à lachrymis, pedes ab omni laqueo eruantur, & placeant tibi Deo viuo & vero in regione viuorum: vbite non iam per speculum & in enigmate, sed facie ad faciem contemplantur, Deum & regem, sponsum & amicum suum, & diu cupitis tuis amplexibus fatientur. Iam verò anima suspirantis & à corpore liberari desiderantis ob amorem sponsi, verba ponamus.

Psa. 44
Cant. 4

Psa. 44

Psa. 114
1. Col. 3

SOLL

SOLILOQVIVM ANIMÆ FI-
delis præsentis vitæ exilium, miserias,
calamitates, propria sua pericula, peccata, ingrati-
tudinemque gementis, & ad cœlestia anxie vehe-
menterque suspirantis.

*Vt amans anima corpus suum onerosum, tenebrosum, inimicumque
queratur fore impedimento, quo minus dilecto perfecte
frui liceat.*

CAPVT I.

Corpus meum miserum, corpus mortis, quod corrumpitur & ag- Sapient. 9.
grauat animam, quamdiu te patiar, quamdiu tecum ero, quamdiu
concupiscentias tuas malas & mihi contrarias, sustinebo? Quamdiu
in carcere tuo reclusa gemam, & circumdata vmbriis mortis, non po-
tero faciem meam ad veri Solis radium subleuare, vt dicā Soli meo, Ioan. 1.
qui illuminat omnem hominem venientem ad ipsum: Illumina sol clarissime & Psal. 118.
charissime oculos meos, ne vnquam obdormiam in mortem? Et hæc nunc quidem
gemans & lachrymans dico, compuncta in cubili meo, sed non responderetur, nec fa-
tis sic affectui meo, quia tu corpus corruptibile tanquam paries medius interpo-
neris inter me & lucidissimum, pulcherrimum sponsum meum, & tuis tenebris
illius claritatem à me, & me ab illius optabili claritate disiungis. O verè odiosum
& tenebrosum corpus, o verè inimice & tediose paries, qui tam densis tenebris o-
periris, vt maximè, fortissimè, & dulcissimè lucis radius tuas non possit tenebras
penetrare. Ni fallor tu es ille paries inimicus & tenebrosus, què Sponsa in Canti-
co canticorum nominat, cùm de Sponsa sic loquitur: *En ipse stat post parietem nostrum,* Cant. 2.
prospiciens per fenestras. O paries corporis mei, quàm spissus & quàm firmus es? Spis-
situdine enim tua à me optabile lumen abscindis, firmitate tua duras, vt non cito
possis corruere. Vtinam minus spissus esses, vt delectabile lumen sponsi, meis ocu-
lis per te possit infundi, quod nunc tua tam immensa spissitudine obscuratur. Vti-
nam & minus firmus esses, vt lumen illius amantissimè faciei sponsi mei tam diu
in tantum desideratum, sed te mediantè dilatum, te saltè cadente illucesceret
menti meæ, & sineret me oculis irreuerberatis illam speciosissimam faciem intue-
ri? & clamarem ad Dominum: Ne auertas sponse dulcissime faciem tuam à me, & Psal. 114.
ne declines de cætero ab ancilla tua, ne sicut similis descenditibus in lacum. Hei
mihi quamdiu differar ab illa facie propter firmitatem tuam. O paries tenebrosè?
Quamdiu illius dulcissimi luminis, immensitatem quasi quasdam scintillas in-
tuebor, sponse serenissimo ad me aspiciente per te quasi per quasdam fenestras?
Nam propter interpositionem tuam, suæ dulcissimæ bonitatis agnitionem mihi
rarissimè & breuissimè manifestat. Quid molestius accidere posset? Amicissimus
& desideratissimus ille rarè venit, & cito recedit.

Vti amans anima se resignet desideretque per pœnas martirij eximi molestijs corporis, suoque amato coniungi.

CAPVT II.

In felix ego homo, qui me liberabit de corpore mortis huius? Quamdiu moriar in te & corpus morbidum & mortiferum? immo quamdiu viues tu ad moreificationem meam continuam, & non morieris? Vbi sunt omnes antiqui temporis crudelissimi persecutores nominis Christiani, vt in me Christum confitentem deszuant, & me per crucis patibulum reddant crucifixo? Scringantur gladij, pareantur ignes, ferarum rabies incitetur, exercentur omnia genera tormetorum: Christiana ego sum. Quid moramini? Si perimendi sunt Christiani, ecce dixi & dico, quia Christiana ego sum. Sed quid loquor? Ecce non comparent carnifices, & Ecclesia Dei pax est: & ecce in hac die quæ ad pacem mihi, & in hac pace amaritudo mea amarissima. Amara enim nimirum est hæc pax quamuis bona, illam optimam & pacatissimam æternam & dulcissimam pacem differens. O quam omnino iucundissimi agones martyrum corpus miserum occidentes, saccum conscindentes, vitam conterentes, & animam, gramen & vinum in coelestem thalamum, in horrea horroris nescia, & in cellam vinariam transmittentes. Quis timeret miseri corporis occisores, diligens eum qui habet potestatem animam & corpus ad coelestem iucundissimum & amantissimum paradysum transferre? Hei quam fortiter pœnas potuerunt contemnere, qui tam opprimem & lætissimum præmium pœnarum in manibus tenuerunt. Quam summè bonum, & quàm iucundum, ex hoc pessimo & tristissimo corpore mortis subito emigrare, & ad vitam incorruptibilem sine mora transire? Quis mihi det hanc mortem breuem & desiderabilem, me ab hac morte quotidiana & continua, quàm patior liberantem?

Vti amans anima humiliter supplicet corruptibili corpore eximi, adq̃ superna gaudia peruenire.

CAPVT III.

O Dulcissime & serenissime pater misericordiarum & totius consolationis, qui me in hoc tam laborioso huius corporis carcere deuinxisti: liberator meus de gentibus iracundis, dirumpe iam vincula mea, vincula amarissima, vincula mortis, vincula tenebrarum, vt conuersa in requiem dulcedinis tuæ vitæ æternæ, libertatis nobilissimæ, iam tibi sacrificem hostiam laudis memetipsam, & inflammer & illuminer à fortissimo & lucidissimo igne charitatis & claritatis tuæ. O Deus meus vita mea, dulcedo mea sancta, quamdiu stabis post parietem corporis mei, & tam modica, obscura & breui me visitatione respicies, & cordi meo tam minimas tuæ maximæ dulcedinis guttulas instillabas? Veniat obsecro nunc tandem de thesauris summæ Trinitatis torrens fortissimæ charitatis, qui violentia dulcedinis suæ hos odiosos obices corporis mei potenter euellat, vt egō sicut passer erepta de laqueo venantium, laqueoq̃ contrito liberata, in tam diu cupitos amplexus tuos nullo impedimento obstante ruere possim, gaudeam, & eultem palam deosculans te fratrem meum, Dominum meum, Sponsum meum

amant-

amantissimum, potētissimum, dulcissimum, & ab vberibus plenissimæ consolationis tuæ merear consolari, destructo & deiecto hoc pariete inimicitarum, scilicet corpore meo, quod tunc post mortem principium veræ vitæ incipiam diligere & desiderare propensius. Scio enim me idem corpus tunc incorruptibile recepturam & cum ipso stolam duplicem habituram, nec impleri poterit gaudium meum sine reparatione corporis mei, quod nunc licet in tristitia & dolore mihi cooperatur, vt oleum laudis pro luctu, vel pallium gaudij pro mœrore, coronam dulcoris pariter & decoris pro cinere humiliationis & squaloris, præstante te dulcissime Sponse meus quandoque feliciter merear obtinere, cum canente tuba nouissima, mortui resurgent incorrupti & nos immutabimur: cum corruptibile hoc inducet incorruptionem & mortale hoc inducet immortalitatem: quando absorbebitur mors in victoria, ita vt non solum non timeatur, verum etiam nec mentio eiusdem habeatur, omnibus securissimè, quietissimè, iucundissimèq; viuentibus, & vitam æternam in pane viuo, in pane Angelorum manducantibus, & haustum vitæ perennis de fonte vitæ, fonte dulcissimè & lucidissimè haurientibus, bibentibus omnibus pro voluntate & capacitate sua, quantumcunque placet, quantumcunque liber de vita vitam, de salute salutem, dulcedinem de dulcissimo corde tuo dulcissime Christe Iesu.

Vti amans anima mundum huncce fallacem deploret: in quantas item calamitates per protoparentum præuarcationem incidimus vniuersi.

CAPVT IV.

Quid autem de hoc mundo immundo loqui poterò? Quid mihi & tibi o munde immundissime, carcer tenebrose, ergastulum squalidissimum, sentina fetidissima? Quid mihi, inquã, & tibi est? Quamdiu in te exiliũ patiemur, exules filij exulantis olim, nunc autem in patria lætantis Adæ? O infelix commercium, cum ille à serpente deiectus pro tua miseria paradysi delicias commutauit. Infelix verè transiit de incorruptione ad corruptionem, de vita ad mortem, de luce ad tenebras, de gaudio ad dolores, de colloquio dulcissimi, suauissimi & totius desiderabilis Dei, ad confabulationes amarissimæ, & perditissimi, & pessimi inimici. Sed vtinam radix sola, id est, primi parentis vitium incurrisset, vt non simul cum ipsis & in ipsis tota posteritas corruisset. Sed heu corruerunt homines omnes, & ego in omnibus non enim melior sum, quàm patres mei. Corruimus inquam, in hanc vallem lachrymarum, conuallem plorationis, foueam tenacis bituminis, in hoc exilium plenum laqueis innumeris & inextricabilibus, plenum timore nocturno semper suspectum à sagitta volante in die, semper timorosum à negotio perambulante in tenebris, semper horribile ab incursu & demonio meridiano. Quis locus hic securitati, aut quieti relinquatur? In nocte aduersitatis nos timor angustat, in die prosperitatis sagitta dilationis nos vulnerat, in tenebris ignorantia diuersis modis demonia nos negotiosa decipiunt, in meridie honorum non nunquam incurrentibus nobis demonijs à dierum nostrorum medio, id est, à bonis operibus ad perfectionem tendentibus, reuocamur. *Hæc mihi, quia inter hæc incolam meus prolongatus est.*

Vt amans anima presentis vitæ calamitates deplorat: mundi huius vitia quanta inuoluerint, quibusque peccatis potissimum seculares homines irretiti teneantur.

CAPVT V.

Psal. 39.

Domine Domine quando respicies, quando mihi misello expectanti & expectandi te misericorditer intendes, vt exaudias preces meas, & educa me de hoc lacu miseriz & de luto fecis, vt statuas supra petram æternæ stabilitatis pedes meos, & ad patriam æternæ iucunditatis dirigas gressus meos, vbi immittes in os meum canticum nouum, hymnum tibi Deus meus: Nunc autem interim dū super flumina sedeo Babylonis, id est, huius mundi confusi diuersis peccatis, sicut dum recordor illius super celestis Sion, & sunt mihi lachryma mea panes die ac nocte, dū dicitur mihi per singulos dies: Vbi est Deus tuus? Et ego dico: Deus meus vbi es? Ecce vbi es.

Psal. 135.

Psal. 41.

Et respiro modicum & modicum paululum, inquam, respiro in te Deus meus, solatium meum, dum à longè prospicio, & quasi de longinquo saluto patriam meam, regnum tuum o rex & pater meus, cum effundo super me animam meam, cum pertranseo meditando in locum tabernaculi admirabilis, vsque ad domum tuam, vbi quamuis tenuiter & non omnino intelligibiliter audio vocem exultationis & laudationis, soni festiuitatem celebrantis. Et tamen adhuc tristis est, quia relabatur subito ad consuetas miserias misera anima mea, & conturbat me, & facit mihi tedium vitæ meæ, dum considero diuersa pericula, tam eorum qui foris sunt, quam eorum qui intus. Adhuc enim insultat Iudæus mortuo crucifixo nostro. Mortalem fuisse Deum paganus irridet. Quis hoc non doleat, quis optimo crucifixo non condoleat, pro nobis facto viro dolorum, super quem adhuc cadunt opprobria exprobrantium ei, & additur dolor super vulnere eius dolorem, dum hodie cõtemnitur regnans & in æternum victurus in caelis qui tunc vulnerabatur humilis, & temporaliter moriturus in terris. At verò intus, id est, in Ecclesia Catholica fideles infideliter viuunt, & ipsum meum crucifixum, quem verbis protestantur, factis detestantur, quæ consententur lingua, operibus diffitentur. Nec minus foris, id est extra religionem, vel extra monasteria, mundum sequuntur amatores mundi, solo nomine Christiani, regnantes in eis non Christus Iesus Rex regum & Dominus dominantium, qui verè mitis est, & humilis corde, cuius iugum suauis est, & onus leue: sed iugum grauisimum iniquitatis ipsi sibi imponunt homines inhumani, faciuntque in se regnare concupiscentiam oculorum, id est, auaritiam & concupiscentiam carnis, id est, luxuriam, & superbiam vitæ, dum gloriantur in malitia, qui potentes sunt in iniquitate. Abiectione dulcissimo sanctæ charitatis affectu, mordent se inuicem & comedunt, sæpiusque inuicem se cõsumunt, odientes & detrahentes, & occidentes se inuicem qui inuicem, debent esse benigni & misericordes, donantes inuicem, sicut & Deus in Christo donauit nobis.

Ibidem.

Psal. 41.

Esaia 53.

Psal. 68.

Esaia 1.

Vt amans anima quorundam religiosorum vitia defleat: vt que profui ex cunctis malis liberatione & cum Deo vnione supplicet.

Apoc. 19.

Matt. 11.

1. Ioan. 2.

Psal. 51.

Gal. 4.

Ephes. 4.

Vtinam autem hæc ad eos qui intus, id est, in monasterijs sunt minimè pertuerent, & haberetur saltem securitas intus inter filios & filias Dei spirituales & speciales, filijs mundi pugnantibus, litigantibus & belligerantibus foris. Sed

CAPVT VI.

1. Co. 7.

Vtinam autem hæc ad eos qui intus, id est, in monasterijs sunt minimè pertuerent, & haberetur saltem securitas intus inter filios & filias Dei spirituales & speciales, filijs mundi pugnantibus, litigantibus & belligerantibus foris. Sed

Sed heu verum, & nimis verum est hoc dictum Apostoli: *Intus timores, foris pugnae* immò etiam, intus timores propter pericula fratrum falsorum, intus quoque sunt pugnae propter eos qui aperte virtutibus, & disciplinæ, & sanctæ charitati resistunt, & verissimum est quod Sponsa in Cantico amoris conqueritur dicens: *Filius matris meae pugnauerunt contra me*, dum quælibet optima anima volens piè viuere in Christo persecutionem patitur.

Et quid ultra dicam? Clementissime Pater cum quo & propter quem sustineo opprobria, & operit sæpè confusio faciem meam, de tantis iam nunc laqueis eripe me. *Libera me, & pone me iuxta te*, fiat manus tua dulcissime saluator meus, vt saluet me, & tunc *cutusuis manu pugnet contra me*. Vsq̄quo enim tu Domine qui omnia nosti, qui scrutaris renes, & corda omnium intueris, vsq̄quo inquam, oblitisceris me in finem, vsq̄quo auertis iucundissimā faciem dulcissimæ consolationis tuæ à me? Quamdiu ponam confilia in anima mea, dum propter multiplicium infidiarum laqueos vereri me oportet omnia opera, sciens etiam si nihil mihi conficius sum, me in hoc quoque non iustificari?

Benignissimæ Iesu obsecro te per humanitatem nostram, quàm dignatus es assumere, vt me de hoc exilio ouem tuam perditam pijs humeris tuis per crucem tuā ad patriam tuam & nostram, à qua heu cecidimus reportes. Respice vultu tuo misericordissimo animam, quàm ad te metipsam creasti, & saluam eam fac, quoniam intrauerunt aquæ multiplicium tribulationum vsq̄ ad ipsam. Infixa quoque in limo profundi, & non subsistens, de profundis clamo ad te, laboro clamans die ac nocte, rauca factæ sunt fauces meæ, deficiunt oculi mei, dum spero in te spes mea & Deus meus. In multitudine igitur misericordiæ tuæ exaudi me, & quia verè benigna est misericordia tua, secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me. Et quia non in iustificationibus meis prosterno preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis, iam iam de hoc sæculo nequā eripe me, & de miserijs meis multis, & transfer me ab æstu mundi ad amœna paradyssi, vbi glorioso ac desiderabili vultu tuo pasces oues tuas, vbi cubas in omni securitate, in meridie clarissimæ lucis tuæ, ô lucidissime & pulcherrime Christe Iesu.

Vti amans anima cœlestis Hierusalem contempletur gloriam, vtque eius decorem desideret vehementer.

CAPIT VII.

Nunc iā super te eleuare anima mea, & relictis infra te omnibus mutabilibus & querelosis causis, sursum cor habe ad illā matrem nostrā cœlestem Hierusalem, ab omni querela liberam, de qua multi quidem multa gloriosa dixerunt, & adhuc locus est laudi gloriæ eius. Quis enim dignè te laudare poterit ciuitas tota laudabilis, tota solis laudibus vacans illius tui summi regis, quem dignè laudare nemo porest? Felix tu, & nimium felix, sine fineq̄ felix, quàm pulchra es & decora, quàm gloriosa es & beata. *Tota pulchra es, & macula non est in te*. Electa Dei ciuitas manu æterni artificis constructa, quis perpendere, quis referre potest ineffabilem, inestimabilem decorem ædificiorum, quæ construeris ex viuis & electis lapidibus candentibus & rubentibus, de sanguine agni incontaminati & immaculati, summè pulchri & summè diligendi, candidi & rubicundi Iesu? Huius purissimo cruore adornati sunt omnes lapides sanctuarij tui ciuitas sancta, huius cruce

Kkk

expolita

expolita, quia aliter non introissent in te incircumcisi, & immundi. Muri tui ex gemis micantibus multis & varijs, portæ tuæ ex margaritis optimis, plateæ ex auro purissimo. Mansiones tuæ plurimæ cœlestibus fundatæ saphyris, laterculis aureis coopertæ, quæ solos illos beatos recipiunt, quibus à suo rege sunt ante sæcula preparatæ, quia non est in te malus, neq; vitiosus, non est in te fermentum malitiæ & nequitiae. Nihil est in te, quod sit sanctæ delectationi contrarium: omnia bona simul sunt & iucunda. Pascuntur oculi ciuium tuorum amœnitate iucundissima, gramineis cespitibus nunquam marcentibus, floribus rosarum & liliorum, nunquam se mutantibus. præcipuè luce tua purissima, in cuius respectu lux nostra nox est & quædam vmbra, minimæ scintillæ inconprehensibilis splendoris minimè comparanda.

Vt amans anima mirè rapiatur ex contemplatione quatuor elementorum, luminumque cœlestium corporum ad notitiam amoremque mansionum cœlicarum.

CAPVT VIII.

Libet hic per elementorum considerationem ad tam miri luminis contemplationem ascendere, libet tenebrosa luce calcata ad illam lucidissimæ lucis ascendere mansionem.

Video igitur terram, quæ grauitate sua infimam se esse indicat. Nigra quidem in se est & obscura, non parum tamen de se decoris emittens, florida gramina, flores innumeros, arbores fructuosas, herbas aromaticas, & cætera innumera, quæ quamuis corruptibilia sint, corruptibiles tamen demulcent aspectus.

Proxima est aqua terræ leuitate & pulchritudine, quæ tam in fontibus quàm in fluminibus tantum iucunditatis habet, vt nullus locus sine aqua sit laudabilis & iucundus.

Super aquam proximus est aër liquidus, lucidus & perspicuus, cuius pulchritudine tantum humana natura delectatur, vt aëre conturbato, ipsa quoque naturaliter conturbetur.

Superiora sunt his omnibus sydera ignea, quæ tanto magis habent pulchritudinis & decoris quanto à corruptione terrena magis eleuata & separata sunt. Quantum inest decor luminaribus illuminantibus tenebras noctis, quanta iucunditas inuentibus illa? Quis vel vni stellæ aliquid simile videt in terra? Quam iucundus decor est lucifero, lucis primordia nuncianti?

Sed obscurat claritate sua cæteras stellas pulcherrima magnitudo & maxima pulchritudo corporis lunaris, patienter in se visus humanos admittens, nosq; candidissima sui claritate demulcens.

Superat autem & lunam & stellas fulgentissima claritate sua igneum corpus solis, aliquid in se cœleste & diuinum ostendentis, eò quod aciem oculorum nostrorum corruptibilium in sui considerationem nõ admittat. Quis dicere poterit pulchritudinem solis, qui in se videri non potest, quia ipse solus cor est mundi, principium caloris & luminis, omnia nutrens & illuminans quæ sub ipso sunt? Huc vsque oculis me ducentibus per ipsa elementa conscendi, & video ea quanto viciniora sunt cœlo, tanto plus claritatis & fulgoris habere.

Si ergo in his visibilibus infimis terrenis & corruptibilibus tantum est pulchritudinis & decoris, quid esse credam in illis invisibilibus, summis cœlestibus, & incor-

& incorruptibilibus? Quomodo virescit terra viuentium, quomodo floret, quales flores violarum, rosarum & liliorum producit, qui nostros flores terræ nostræ tantum præcedunt pulchritudine sua, quantum & durabilitate? Quem ergo modum habet pulchritudo florum terræ viuentium, quorum durabilitas nō habet finem? Si tantum decoris & delectationi habent flores nostri, qui mox ut oriuntur, deficiunt, quantum elegantiae habent flores illi qui nunquam marcescunt? Quam pulchra est statura arborum semper viuentium, in terra viuentium qualis fructus earum quarum folia nunquam decidunt, quarum fructus nunquam corrumpuntur? Et ut alias taceam, qualis est arbor ligni vitæ, cuius fructum qui comederit, viuet in æternum? Dico autem lignum vitæ illius supercoelestis paradisi non huius terræ, de quo electus est Adam. Sed nondum est tempus differendi.

Quid dignè de illis supercoelestibus aquis dicam? Quantæ eas perspicuitatis, quantæ iucunditatis esse putem, cum nostras corruptibiles aquas videas tã perspicuas & iucundas? Deinde quis illius immutabilis aeris clarissimã subtilitatem, & subtilissimam claritatem valeat explicare? Nō est mutabilis vicissitudo temporũ, non expellit nox diem, vel dies noctem. nō est mutatio qualitatum temporalium, non succedit æstas veri, non autumnus æstati, non hyems autumnio, sed vnum & perpetuum ver ibi est: immò vnus ibi dies est temperatissimus, serenissimus, iucundissimus. *Melior est hæc vna dies in agris Domini super milia dierum temporalium & transeuntium, quanta scunq̃ habeant voluptates quia illa dies perfecta in decore suo, in iucunditate, in delitijs æternalibus nunquam decrescit, stellis suis & sole suo, sole vtique iustitiæ, solstitium æternum tenentibus, nec vnquam de cætero declinantibus ad vesperam. Ni fallor ille est meridies, in quo Sponsa Sponsum patientem pariter & cubantem sibi postulat indicari, ita dicens: *Indica mihi, quem diligit anima mea, vbi pascas, vbi cubes in meridie.**

Pauit nos aliquando pastor noster, dilectus animæ nostræ non cubando, sed stando in cruce manibus expansis, & toto corpore distento: pauit inquam, nos tunc non in meridie, sed in defectu diei nostræ, nostrum sustinens defectum pro nobis, peruenitq̃ vsque ad vesperam, id est, ad finem vitæ suæ. Permanit enim obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis.

Nunc verò in tuis pascuis ô coelestis Hierusalem pascit suas oves, non sicut olim tenens baculum crucis in manibus bonus, immò & optimus pastor noster, sed cubat in te, id est, requiescit, securitatem habens, quod nemo rapiat eas de manu sua. Cubat ergo in meridie. Et optimè in meridie, quia in maximo feruore, in maximo splendore, quando umbræ minimæ sunt. Verè in maximo splendore, quia sicut sol, non solum sicut nunc fulget, sed sicut tunc fulgebit. Erit enim tunc post iudicium lux lunæ sicut lux solis huius, & lux solis septemplex sicut lux septem dierum.

Habebit ergo qui libet iustus splendorem septemplexis solis, fulgebit sicut septē soles nostri in meridie, non aduesperascente, in solstitio semper stante. Quot ibi soles fulgebunt? Quis ibi fulgor erit? O splendorem illum meridianum & merissimum. O pascua semper virentia, semper desiderabilia, semper saturata, in quibus pastor noster formosissimus, rex, filius regis æternaliter, delectabiliter & securissimè pascit ouiculas suas, non sicut nunc in medio luporum, sed in medio Angelorum, & accubare eas facit in pratis virentibus, in pascuis vberissimis

Kkkk 2 pascuis

ascens eas in circuitu suo, vbi lumen est nunquam deficiens, vbi constituit ipse pastor optimus lucidissimas mansiones, ibi requiescunt sanctorum animæ. O meridiam illum lucidissimum, in quo vmbra minimæ, id est, nullæ sunt. Quo enim caderent vmbra, cum ex omni parte lumen sit inexplicabile, incomprehensibile? immò potius vnde venirent vmbra, cum ipsa corpora lucidissima sint futura, & pro vmbra lumen luminosissimum emissuram? pulchra quidem sunt hæc cogitati, dicenti, audienti: sed est adhuc quod tā maximo supercœlesti lumini adijciatur.

Vti amans anima ordines singulorum angelicorum spirituum contemplando miretur, eorundem officia beatitudinemq; compendio perstringens.

CAPVT IX.

NVnquid autem illos purissimos Angelicos spiritus sub silentio hic præteribo, qui de ipso originali fonte luminis diuini lumen hauriunt sempiternum? Hauriunt quidem pleno ore luminis diuini plenitudinem de te Deus meus, & sese replentes non illud exhauriunt, vnde hauriunt, sed quicquid hauriunt, in pelagus diuini luminis totum refundunt, quia nihil suæ virtuti attribuant, sed diuina: tanto subiectiores tibi o pater luminum, quanto tuo lumine sunt pleniores. Et vt rationabiliter non asserendo, de purissimis spiritibus illis loquar, vide Angelos singularum animarum custodes, propter mundiciam cœlestis decoris, vt niuem, immò super niuem albescentes, & primum decoris & delectationis gradum construentes.

Angeli

Archangeli

Vide Archangelos, id est, principes Angelorum tanquam argenti bene sonori candore carentes, in quo splendor albedini commiscetur, quia argentum non solum albet, sed & splendet, immò & sonorum est, quod competit Archangelis, quia non solummodo mundi sunt sicut Angeli, sed etiam splendent, quia missi à Deo ipsum cordibus eorum, ad quos mittuntur faciunt innotescere, insuper dum eloquenter suas legationes denunciant, sicut ab ipso Dei Verbo familiariter audierunt, bene dicuntur argentum splendidum & sonorum.

Virtutes

Vide Virtutes, virore cœlesti pulcherrime virescentes, quia dum per eas Dominus virtutum, virtutes & miracula sapius operatur in terris, virorem suæ fidei in cordibus hominum facit germinare.

Potestates

Considera super Virtutes ordinem Potestatum, quæ ex eo nomen acceperunt, quod Dominus maiestatis earum ministerio specialiter superare & compescere dignatur malignorum spirituum potestatem, ne quantum voluit aduersus humanam infirmitatem præualeant. Hunc inquam, chorum tanquam colorem gladij bene purati aspice fulminantem, tanquam castrorum aciem bene ordinatam.

Principatus

Considera chorum Principatum, colore purpureo insignitum, qui quia quatuor ordinibus sibi subiectis principantur, & eorum ministerio terreni etiam principatus instituuntur, mutantur & disponuntur, colore purpureo quo reges vti solent & principes, conuenienter insigniri & ornari dicuntur.

Dominationes.

Considera Dominationes, his omnibus dominantes, ad quas tanquam ad Dominos prædictorum ordinum ministeria referuntur, colore croceo, quo soli dominantes vestiri solent, quadam speciali excellentia & decoris gloria insignitos.

Throni.

Contemplare Thronos, qui sic appellantur, quia Domino maiestatis tanta vicinitate & familiaritate iunguntur, vt in eis sedere, & cum summa tranquillitate per

per eorum ministerium omnia indicare dicatur, cœli lucidissimi & serenissimi colore vestiti, quia & de cœlo dictum est, quia cœlum thronus Dei est. Psal 69
Cherubim.

Contemplare super hos Cherubim diuinæ sapientiæ vicinius adhærere, vt secundum nominis sui interpretationem, (quia Cherubim dicitur plenitudo sapientiæ) de ipso plenissimo fonte sapientiæ diuinæ sapientiæ hauriant plenitudinem, quam cæteris angelorum agminibus administrant, & tam iocundi fluminis impetu lætificant ciuitatem Dei. Hunc inquam, chorum velut auri purissimi fulgore, sapientiam designante, pulcherrime & iucundissime videas radiare. Psa 45

Contemplare Seraphim secundum nomen suum tota ardentia diuinæ charitatis igne, cui immediate iunguntur tanto fortius, quanto vicinius cum summa suauitate flammantia, choruscantia tam iucunde, vt ipsa deitas in eis & flammare suauissime, & lucere iucundissime videatur in tantum vt ipsa non solum flammantia, sed magis flamma maxima videantur: tam mirè quotq; lucentia, vt magna ipsa lux, quam lucentia valeant indicari, ita vt eis mediantibus omnia agmina angelorum illuminentur iucundissime, suauissimeq; incendantur. Seraphim

Vti amans anima cœlestis patriæ ciuium gaudia contempletur, cantica item laudesque, qualia exhibeant à sacris virginibus precipue matre virginum sanctissima Virgine Maria.

CAPVT. X.

NVNC ò anima mea perpende, quantum & quomodo ascenderis, & quantum fas est, tam inexplicabili replere & dilatare lætitia, singulos cœlestium ciuium choros speciali decore fulgentes gradatim pertransi, & leuans in circuiu oculos tuos, vide iucunditatem immensam, quæ in ciuibus cœlestis Hierusalem sine modo, & sine fine resultat. Et vt alia taceam agmina Angelorum iucundissima & delectabilissima varietate distincta, quantum desiderij quantumq; lætitiæ possunt & debent tibi illa ardentia & choruscantia Seraphim tam mirabili suo igne conferre, ardore desiderabili desiderium tuum, choruscantione lætissima lætitiâ augmentantes. Baruc 4

Huc me rape desiderium meum, tanta tui virtute, vt tua lenitas euincat miseri corporis grauitatem, vel illud vna mecum eleuando, vel me ab illo penitus euellendo, quia ò quam bonum, ò quam verè optimum est me hic esse, si non contingat me illo talento plumbi, id est, mole corporea reuocari.

O quam beatum est, hic esse, in te summa Hierusalem, vbi amœnitatem pulchritudinis, formositatem totius splendoris, & dignitatem omnis elegantie iugiter ciues tui cernunt Nihil ibi omnino quod conturbet mentem auribus sanctis datur. Sonant ibi semper melliflua hymnorum organa, suauissima Angelorum melodia, cantica canticorum dulcissima, quæ ad laudem superni regis, & gloriam à supernis ciuibus in perpetuum decantantur.

Præ cunctis autem ciuibus tuis nomen & suauissimum, singulare & delectabilissimum à purissimis virginibus, agnum mansuetissimum sequentibus, canticum decantatur, tanto dulcius, quanto purius, tanto suauius, quanto singularius. Cantat cum virginibus sacris ipsa Virgo virginum mater virginis dulcissimi & purissimi

Kkkk 3 • Iesù.

Iesu: cantat nimirum & præcantat, ducitq; choream chori virginæ regina virginum. O quam iucundissime hymnizans, iubilans, organizans, quanta admiratione omnium cœlestium ciuicem in se trahit affectus, in comparatione illius se, elingues & matos iudicantes. Cantat ergo cantrix illa eloquentissima, canticum suum tanto dulcius in aures, immò in dulcissimum cor dulcissimi Iesu, cui olim in curabilis verba suauissima pueriles vagitus consolantia decantarat, quanto illum præ omnibus ciuibus Syon cœlestis vicinius loco, dignitate, potentia & charitate contemplantur.

O si ad hos mihi cantus suauissimos ascendere liceat audiendos, & inter organa sanctorum cynamomum & balsamum redolentia, inter laudes angelicas incessabiliter resonantes, & cantica virginea singulari dulcedine purissimo sponso placetia, vossem iucundissimam, serenissimam, acutissimam, altissimam virginis & purissimæ matris audire, & cum ipsa, & secundum ipsam pariter decantare, vt magnificaret anima mea Dœminum, & exultaret etiam spiritus meus gaudio ineffabili, incomprehensibili in dulcissimo Deo Iesu meo. Credo enim, & verè credo quod vox matris castissimæ, nequaquam vires suas perdiderit, qua per aurem matris audita exultauit in gaudio infans ille maximus in vtero matris, prius exultans, quam nascens; prius intelligens, quam sentiens; feliciter & mirabiliter prius gaudens, quam plorans; prius suo regi occurrens, quam ab vtero matris prodiens. Felix, dulcis & fortis omnino vox illa tam matrem, quam filium Spiritu sancto implens. Quid putas fieret, si audiretur in coelo in gaudio tam supereminenti; cum tantum virtutis habuerit in terris, & licet in gaudiq; cœlesti tamen gaudio non comparando?

Vti amans anima sacratissimæ Virginis Mariæ excellentiam, beatitudinem, pulchritudinemque contempletur maximam.

CAPVT. XI.

O si talem in perfectione eminentissimi decoris tui, in die summæ solennitatis & lætitiæ cordis tui, in iubilo inenarrabili & iucundissimo liceat audire, & virtutem vocis tuæ tum, maximæ perfectionis tuæ conuenientem sentire. O si tantum liceat. O si liceat. Quis mihi dabit hoc? Detur hoc quæso detur iam mihi, detur non solum audire, sed & videre hanc, quæ sola cum filio priuilegio specialis excellentiæ meruit exaltari, non solum inter, sed & longè super omnes ordines Angelorum, tanto plus præ omnibus habens pulchritudinis & decoris, quâto plus omnibus meruit exaltari. *Ecco tu pulchra es amica mea*, inquit Sponsus speciosus ad illam, *ecce tu pulchra*. Et iterum: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te*. Et tertio: *O quam pulchra es & decora charissima in delicijs*. Pulchra, pulchrior, pulcherrima. Chara, charior, charissima Pulchra & chara in natiuitate, pulchrior & charior in fecundatione, pulcherrima & charissima in assumptione cœlesti. In pulchritudine duplici, id est, in munditia mentis & corporis: cum simpliciter pulchra diceris, curæ tamen specialiter anteferris, sponso dicente: *Ecco tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra*. Tum autem tota pulchra diceris. Sponso dicente: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, non solum alijs, sed & tibi ipsi præponeris*: quia cum dominum Deum tuum concipere meruisti, in vtroque decore pulchrior effulisti: cum vero pulcherrima appellaris, sponso quasi pulchritudinem tuam admirante & dicente: *O quam pulchra es & decora charissima in delicijs*, tam primis duabus pulchritudini-

Cant. 1

Cant. 4

Cant. 7

Cant. 1

Cant. 4

Cant. 8

audimibus tuis, quam choris angelicis excellentissime superferris, ita ut quæ ante pulchra & chara, pulchrior & charior fueras, nunc in delicijs cœlestibus non solum omnibus sanctis & angelis sed & ipsi filio & sponso tuo verè & mirabiliter pulcherrima & charissima videaris. *Quam pulchra igitur & quam decora es charissima in delicijs, quasi aurora valde rutilans, tota formosa & suavis es, pulchra ut luna, electa ut sol, electa ex milibus, quæ dilecto, pulcherrimo, electo ex milibus placuisti.* Cant. 6

Vti amans anima contempletur beatissimam Mariam Dei matrem angelicis spiritibus sanctisque cunctis in cœlis prælatam, cœlestemque curiam sua beatitudine illustrantem.

CAPVT. XII.

O Puella deliciosa, virgo speciosa, mater gloriosa, quæ à proximo tibi clarissimo sole iusticiæ iure tam miram accipis claritatem, ipsa delectabiliter in te radios clarissimæ diuinitatis suæ tam copiosissime refundente, ut inter omnes, immò præ omnibus non tantum filijs hominum, sed etiam filijs Dei, id est Angelis te omnibus spectabilem, mirabilem, delectabilem præbuerit, & suæ simillimam fecerit claritati, clarissima, charissima, dulcissima, doctissima, mitissima, misericordissima, lætissima, lucidissima, cum qua creuit misericordia ab infantia, & de vtero pariter est egressa, ostende mihi desiderabilem & delicatissimam faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis. Cant. 1

Te enim ô clarissima cum in spexero, aperietur oculorum meorum cæcitas: te enim audiéro ô cantrix suauissima, aurium mearum surditas dirumpetur: si ad me peruenierit tui dulcissimi odoris fragrantia, cuius est inæstimabilis odor nimis, quia te circûdant, in te spirant flores rosarum, & lilia conuallium, quæ ab omnibus filijs supernæ Hierusalem beatissima prædicaris, dicentibus: *Vnguentum effusum nomen tuum: nec immeritò, quia in te filij tui omnis suauitas tam copiosè ab ipso immediate distillat.* Si ergo ad me peruenierit odor tuus, currâ & ego post te, & tecum post sponsum odoriferum, donec ab illo tecum in cellam cœlestium aromatum merear introduci. Cant. 4

Videam igitur ô formosissima faciem tuam, solis summi faciei solam simillimam, ducem errantium, lucem cæcorum, audiam vocem tuam singulari sonoritate suauissimam. *Vox enim tua dulcis, ut ipse sponsus testatur, quia diffusa est gratia in labijs & mel & lac sub lingua tua: unde eloquij tui dulcedine tantum ipse dulcissimus filius & sponsus tuus afficitur, ut nihil velit vel possit tuæ dulcedini denegare: quia fauus distillans labia tua, & sicut vitta occinea, nimirum verbis ignitæ charitatis incomparabiliter ardentia.* Videam ergo speciosam faciem tuam, eloquium ardentissimum audiam, ut particeps fieri merear speciositatis tuæ pariter & ardoris. Cant. 1 Psal. 44 Cant. 4 Cant. 4 2. Cor. 3

O quam beati sunt, qui vident te, qui te reuelata facie vident quotidie, qui organum dulcissimæ vocis tuæ audiunt sine defectu.

Vti amans anima, cœlestis Hierusalem beatitudinem, ordinemque sanctorum contempletur, illorumque felicitati congratuletur.

CAPVT. XIII

O Ciuitas sancta Dei, nobilissima sponsa Christi, summa Hierusalem, congregatio omnium supernorum, cunctorumque beatorum spirituum, quam mira & quam magna tui decoris elegantia, quæ tantis & tam speciosis ciuibus, quæ tam mirabilis decoris & suauitatis regina decoraris.

Galar. 4

Hierusalem sancta, quæ sursum es, placet mihi, libertique, vtinam liceat tuæ intendere claritati. Oblectat me valde bona tua puro mentis intuitu, & dulcissimo ac pio amoris affectu considerare. Tuæ enim charitatis iaculo vulnerata sum, tuo vehementi desiderio flagro, ad te peruenire cupio, te videre desidero. Libet itaque, libet oculos fidei in te attollere, statum mentis confirmare, affectum cordis erigere. Non est in te nox neque vlla tenebrarum obscuritas, non lux lucernæ, aut stellarum, aut lunæ, aut solis in te lucet, sed Dominus Deus tuus illuminat te.

Apoc. 1

Agnus Dei lumen tuum, lucerna tua, luna & sol tuus, atque omne bonum, & gaudium tuum continua visio eius. Ipse rex regum in medio tui, & pueri eius in circuitu eius.

Sunt etenim ibi hymnidici sanctorum spirituum chori, Prophetarum prouidus cuneus, iudex Apostolorum numerus, innumerabilium Martyrum victor exercitus, sanctorum Confessorum sacer conuentus, beatorum Monachorum candidissima turba, tanto illic lætior quanto hic afflicta durius: sanctarum Virginum gloriosa caterua, tam oculis, quam auribus omnium sanctorum congregationi præbens gaudium singulare, dum præter committentem sanctæ & æternæ remunerationis coronam, virginali aureola redimitur,

Vti amans anima Sanctorum, præcipuè Virginum aureolam triplicem contempletur.

CAPV I XIV.

FVLget autem inter omnes virgines specialius illa societas, quæ duplici, seu triplici aureola coronatur, scilicet illa, quæ tam pro martyrio, quam pro virginitate, nec non & pro doctrina singulariter coronatur.

Ornatur præcipua his omnibus regina pulcherrima, quæ propter præcipue & summe castitatis munditiam, Virgo virginum iustissimè appellatur: vnde & pulcherrimam virginitatis aureolam promeretur, quæ ipsam & remuneret, & designat. Similiter & aureolam martyrii ipsi gladius doloris à Simeone prædictus obtinuit, qui in passione filij sui dilectissimi ipsius animam dulcissimam amarissimè pertransiuit. Sanguine quoque suo, qui de filij manibus distillauit, quem filius ab ipsa acceperat, ipsam credo copiosè rubricatam, quia iuxta crucem filij proxima mater stabat. Doctrinæ etiam aureola non priuatur, quæ ipsorum etiam Apostolorum fidelissima doctrix fuit, dum omnia verba ipsius eruere consuevit, quæ à prima collocaione angelica in arca cordis fidelissimi conferre, & conseruare pariter curauit. Quis huius reginæ & totius comitatus eius supereminentem pulchritudinem dignè poterit admirari? Quis cor suum ad tantæ gloriæ contemplationem, ad tam excellentis decoris admirationem dignè poterit eleuare? beati, & verè beati, quos elegisti Domine quos & vocasti & magnificasti.

Beata Maria vti de triplici aureola gaudiat in supernis
Luc. 2

Luc. 1

Psal. 64
Rom. 8

Ecce lætantur coram te, quorum vnus labor, amare te dulcissimum dulcissimè. Vnum eorum negotium copiosissimè perfrui tam amato. O laborem omni reque dulciorem, & negotium omni ocio præferendum. Quam optimus labor amare te, quam ociosissimum negotium perfrui te. Quam dulciter requiescitis sic laborâtes, quam

quam desiderabiliter oriamini sic negotiantes. Requiescitis o felices in gaudio, gaudetis in requie, gloriamini in satietate, satiamini in gloria. Bibitis de torrente voluptuosissimi fontis illius, ad quem animae nostrae sitiuerunt. Bibitis quantum vultis, quomodo vultis, quamdiu vultis. Semper satiati, semper bibitis: quia ipsa satietas delectationem parit, delectatio desiderium accendit: fruuntur desiderio, dum iucunditas & exultatio thesaurizantur super vos, dum repletur in bonis desiderium vestrum, & renouatur sicut aquilae iuuentus vestra, in splendore solis iustitiae, & in fonte voluptatis aeternae, id est, purissimo & dulcissimo Christo Iesu.

Vti amans anima sensus suos viresq; excitet omnes ad contemplationem amoremque caelestis sponsi.

CAPVT. XV.

Nunc iam tempus est, omnes animae vires in vnum colligere, & quantum ipse dederit, exire obuiam sponso ipsi, & regem in decore suo videre, qui iam per decorem creaturarum suarum innotuit aliquantum.

Accede ergo ad hunc o anima mea, qui habitat lucem inaccessibilem, & illuminat omnem hominem, & in luce propria contemplare, praepara aures tuas ad audiendum verbum aeternum, sine quo omnis lingua obmutescit, excita saporem tuum, ut sapiat tibi panis Angelorum, manna verum: nares tuas expurga, ut illo incomparabili lilio paradisi, iam suauissime odorante fruaris: tactum tuum sensifica, ut deliciosissimi sponsi tui complexibus & osculis satieris: quia hic est, a quo est quicquid est, a quo bonum, immo qui solus est bonus, qui solus est omne bonum, ad hunc erigi te, hunc contemplare, in hunc tota meditatione exardescere, & dic.

Suauitas suauitatum & omnis suauitas Domine Deus meus, rex meus, pater meus, virtus mea, honor meus, potestas mea, vita mea, dulcedo mea sancta, summe, optime, omnipotentissime misericordissime & infatigabile, secretissime, & presentissime, pulcherrime & fortissime, stabilis & incomprehensibilis, immutabilis mutans omnia, nunquam nouus, nunquam vetus, innouans omnia. Deus lumen cordis mei, & panis vehementer reficiens gustum anime meae, & virtus maritans mentem meam & finem cogitationis meae, amator dulcissime, amabilis valde super omnes amores conforta me querentem te, ut querendo inueniam te, inueniendo laudem te, laudatum te teneam, nec dimittam, nec amittam, donec tota in te communitur, & absorbeatur a spiritu tuo, & spiritus vnus tecum efficiat, ut verè incipiam viuere iam non ego, viuat verò in me virtus tua: in quo tanquam in fonte viuo, sum, & verè viuunt vita, delicia, decus, solertia, regnum, virtus, victoria. O dulcis Deus, pulchrorum omnium lumen verum, lumen solum, in quo tenebrae non sunt, lux creatrix omnium luminum, a cuius luce lucent ea quae lucent, in cuius comparatione etiam lucidissima Cherubim non lucent, ardentissima Seraphim non ardent: quia o lucidissime, clarissime, pulcherrime, formosissime, speciosissime, tu solus es, habens haec omnia, sed non aliunde accipiens, & in te tanquam in fonte clarissimo scaturit incomprehensibilis lucis tua, lucis diuina, lucis quae non est aliud quam tu, quia tu non aliena luce, sed tua propria luce lucet, immo et ipso lucet, lucis, tuos radios, quae sine mensura lucent in te, secundum sapientiam benignitatis tuae in alios quosq; pro mensura suae capacitatis effundis.

O ignis ardentissime, lucidissime, inuid, o ardor & lux, omnis ardoris & lucis principium, Deus meus, charitas ardens & lucens, accende & illumina me. Illumina ut cognoscam, accende

LIII

cende

cedo vt amem te. Cognoscam te cognitor meus, cognoscam te, sicut & à te cognitus sum. Amem te & pulchritudo mea Deus meus, amem te licet sero, sicut & à te amatus sum. Immitte in cor meum scintillas ignis tui Deus meus, vt illuminentur interiores oculi mei, ad videndum pulchritudinem tuam in te. Libet de ignis tui ignitissimo fonte te ignem desiderabile haurire, vt de te ipso igne vero, Deo meo & illuminer & inardescam.

Vti amans anima contempletur Dei perfectiones gloriãq; creaturarum omnium: perfectiones & gloriã in immensum excellere.

CAPVT XVI.

Quid autem sunt creaturæ tuæ in conspectu tuo? Ardent ignita Seraphim, sed ignita sunt, non ignis: ardentia sunt, sed accensa accendunt & ipsa alios, sed non ex se: immò verò ex eo per quem ardent, & qui ardet in ipsis. Quid enim
1. Cor. 4. habent etiam ipsa quod non acceperunt? Licet enim plena sint ardoris & charitatis, ipsum tamen ardorem, ipsam charitatem de fonte ardoris & charitatis, quæ Deus est, acceperunt.

O amor qui semper ardes, & nunquam extingueris, charitas Deus, accensor ardentium Seraphim Deus meus, accende me Deus meus pulcherrime, qui decorem & confessionem induisti, amictus lumine sicut vestimèto, qui facis ministros tuos ignem vrentem, vrè & exure me, vt conuertar in te. O lux vera, lux sola, lux optima Deus meus illumina me. Quid enim sunt creaturæ illuminatæ comparatæ tibi?
Psal. 103
Hic. 1

Lucent quidem luminosa Cherubim, sed illuminata sunt, non ipsa sunt lumen, nec sibi vsurpant illius primi, & incircumscripti, & inaccessibilis luminis claritatè, sed semper respiciunt ad te Deus meus, lumen verum, fontem luminis, & se ministratorios spiritus esse profitentur.

Illuminant & ipsa alios, non tamen ex se, sed ex illo, qui lucet in ipsis. Ministri enim sunt luminis & sapientiæ, non magistri. Ministrant enim alijs quod ipsi excellentius acceperunt à te magister sapientissime, fons sapientiæ, vera & sola sapiëntia, non magistrerij, sed ministerij sibi tribuentes honorem, scientes nõ in se, sed in Domino gloriari, quia vnus est magister eorum in cælis tu doctissime Deus meus.

Quam pulcher ergo es, & quam decorus dilecte mi, O quam pulcher es, quam
Cant. 1
Ecl. 05
Psal. 25
Psal. 66
1. Co. 13
mnino formosus in stola tua, id est, in indeficienti gloria tua, quam vere speciosus in delicijs tuis. Quis mihi det videre faciem tuam, & peruidere: quis mihi det intueri vultum festiue claritatis tuæ, vultum solarem, lunã & stellas pariter obfuscant?
Tibi, tibi dixit cor meum: Exquisiuit te facies mea, faciem tuã formosissime Domine requiram: ne auertas eam quæ lo à me, sed misericordissime omnium, miserere & benedic mihi, illumina vultum tuum super me in me, vt videns Dominum facie ad faciem, saluam fieri sentiam animam meam, & verè fiat mihi romen Iſraël, quod est videns Deum.

O si iam daretur salutarem hanc faciem intueri. O si iam mihi non per speculum & in enigmate, non in fantasijs similitudinum, sed veritatem ipsam in veritate liceat contemplari. Putasne hoc aliquando eueniet? Quando autem veniet? Longissima est omnis mora, quantumcunque parua. Veni Domine Deus meus, veni & ne sarctis venire, ne differas apparere, vt iam videam te in te.

Vti amans anima contempletur Dei sanctorumq; felicitatem & eternam pacem ac in caelestibus stabilitionem.

CAPVT. XVII.

Ecce ante te est cor meum, Deus cogitor cordis mei, ecce tu videns omnia vides, quod quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te. *Sicut anima mea ad te Deus fontem viuum: quando veniam & apparebo ante faciem tuam?* Quando tota transibo non reditura amplius in locum tabernaculi tui admirabilis vsque ad domum tuam? vbi caelestes Angelorum tuorum populi laudant nomen tuum, qui non habent opus suscipere firmamentum hoc, vt in creaturis creatorum agnoscant & legendo intelligant te. Psal. 43

Vident enim faciem tuam semper, & ibi legunt sine syllabis temporum, quid velit aeterna voluntas tua: legunt, eligunt & diligunt. Semper legunt, & nunquam praeterit quod legunt. Eligendo enim & diligendo legunt incommutabilitatem consilii tui. Non clauditur codex eorum, nec plicabitur liber eorum, quia tu ipse illis hic es, & es in aeternum, quia super hoc firmamentum ordinasti eos, quod permanet in aeternum. Stabiles sunt illi & immobiles, stabiliter & immobiliter pulchritudinis tuae dulcedinem contemplantantes, in pace tua in te vero pacifico, in te vera & summa & sola pax, quae omnem etiam angelicum sensum exuperat, quiescentes. Quiescunt quidem Throni pacati & tranquilli in te pacatissime & tranquillissime: sed non quemadmodum tu in te o summa pax & tranquillitas. Quid enim est creatura, quantumcunque pacata, ad te summam pacem? Pacati quidem sunt, sed non propria, immo magis illius pace, & illa pace pacati, quae ponit fines caelestis Hierusalem pacem. Acceperunt enim & ipsi pacis suae tranquillitatem, te o pax nostra in illis sedente, & eorum ministerio cum tranquillitate omnia iudicante.

O si in illam pacem quandoque perueniam. O si in illa pace Dei mei, immo melius Deo meo nunc tandem obdormiam & requiescam. O pax mea Deus meus, quam diu vigilabo in me, & non obdormiam in te? Obscuro te per te Deus meus, pax cordis mei, quae in caelo sunt & in terra pacificans, tolle animam meam vsque adhuc in litibus & dissensionibus suis vigilantem, & fac eam in te pace mea pacatissimum obdormire. Psal. 71
Colloca

Obdormiam in corde tuo vera & summae pacis fonte, de quo mihi tranquillitas aeterna scaturiat & profuatur, vt non commouear in aeternum. O quam bonum, & quam iucundum habitare in vnitatis pacis tuae, vniri tecum in pace tua, connecti tecum in vinculo vnitatis tuae, vt consummati in vnum, semper in te vnum simus, qui semper idem es. Psal. 133

Quid gloriosius, quid delicatius, quid melius vnitatis hac, qui tecum vniri debemus in tua vnitatis dulcissime, pacatissime, tranquillissime inseparabiliter per manum tuam, vbi declinabis in nos sicut torrentem pacem, & dabis nobis solacium verum, pacem super pacem, & manifestabis nobis in temetipso magnam multitudinem, multam magnitudinem dulcedinis tuae, quam abscondisti timentibus te, quae conseruasti amantibus te, praeparasti credentibus in te, perfecisti sperantibus in te, largiris venientibus ad te: & requiesces tu in nobis cum summa tranquillitate & pace, sicut & in Thronis tuis, & nos quoque in te pace vera & aeterna facies accubare quam parasti in dulcedine tua pauperi Deus ditissime & dulcissime. Psal. 66
Psal. 36
Psal. 97

Vt iamans anima contempletur animarum sanctarum diuitias inestimabiles, vt Deus potestate in dominetur in sanctis suis, vtque omnem suam potestatem & gloriam ab ipso accipiant.

CAPVT. XVIII.

Quam diues paupertas, o quam dulcis amaritudo animarum sanctarum, quæ tam inestimabiles diuitias, tam incomprehensibilem sunt dulcedinem accepturæ, cum in visione pacis æternæ regem suum in decore suo merebuntur videre, refundentem in ipsas cum tanta & tam mira largitate diuitias dulcedinis, & dulcedinem diuitiarum suarum, cum gloriam & honorem summe gloriosæ & summe honorati de manu tua magnificentissimæ accipient Deus bone, & dominatum potentie virtutis tuæ non solum in choro Dominatum contemplabuntur, sed multo verius & perfectius in temetipso perspicient, quam poterit, quam patenter omnibus dominaris, etiam ipsis Dominatibus, quibus dedisti subiectis tibi cæteris beatorum spirituum agminibus dominari.

Licet enim magna valde sit gloria eorum, potensq; dominatus, quibus cæteros præcellunt, nõ tamen ipsi sunt domini rerum omnium, nec similes sunt altissimo, sed habent super se, & hibi præidentem, & sibi dominantem Dominum dominorũ, Regem regum, & Deum deorum, ita vt ipsi verè seniant & dicant cum illo fidei Centurione: Nam & nos sub potestate sumus, habentes sub nobis milites. Cognoscunt se dominari quidem, non tamen per se, sed per te o Domine virtutum, a quo tanquam serui acceperunt hoc ipsum quod dominantur, seque eorum quibus dominantur conseruos esse meminerunt, te o Domine dominorum qui dominaris in eis, humilitatis virtutem ipsis cum dominatu pariter infundente.

Quam gloriosus ergo es, & quam excelsus dominatum Domine, quam verè humilis & mansuetus in dominatu potentie tuæ, quia sicut superbis resistis, ita humilibus das gratiam in præfenti, & dominationis gloriam in futuro, exaltans eos qui se humiliauerunt, & Dominatibus tuis adiungens, vt etiam dominaris in eis, & per eos alijs dominaris, dans eis gloriam, quibus dedisti & gratiam. Tu enim es solus sanctus, solus dominus, solus altissimus: cui merito soli dicimus: gratiam & gloriam dabit Dominus.

Quam magnificus enim, & quam spectabilis est dominatus tuus, quam excellentis & singularis gloriæ in medio amicorum tuorum, scilicet Angelorum & hominum o Domine virtutum, qui tamen victoriosè & mirabiliter in medio inimicorum tuorum dominaris, quos non alienum adiutorium, sed sola dextera dominationis tuæ ponit se bellum pedũ tuorũ. O si aliquando in amicis charissimis te Dominum meum oculis irreuerberatis in temetipso dominantem aspiciam videamq; regnarem, & charissimis tuis solius maximæ excellentissimæ, dulcissimæ charitatis iura dstantem, te per mansuetudinem & placidissimam potentiam dominante in ipsis, & ipsis per perfectæ charitatis affectum dominantibus in te.

O si sic aliquando dominer in te, o si sic aliquando Domine virtutum domineris in me, vt vni tibi seruiendo, cui seruire, regnare est, virtute perfectæ humilitatis adeptus, subijciar omni humanæ creaturæ propter te. Domine Deus meus, & vel factem

saltem inter tuos inimicos minima & humilima merear inueniri, vt secundum ^{Mat. 20.} te humiliata, qui non venisti ministrari, sed ministrare, per te ad tibi ministrantes dominationis merear exaltari, vt te non solum in dominationibus, sed multo melius & perfectius cum ipsis te in teipso videam dominantem, tota attracta uehementia spiritus tui in te principium & principem honorum omnium, cuius principatus nec augmentatur, quia cum incomprehensibiliter immensus sit, non habet quo crescat, nec minuitur, quia omnem mutabilitatem transcendens, à sui status perfectione nullatenus valet inflecti, verumque esse cognosco, quod tu per ^{Mat. 8.} Prophetam tuum de te testaris, dicens: *Ego Deus, & non mutor.* Et quod alius quidam dicit: *Stabilisq; manens das cuncta moveri.*

Vt amans anima contempletur diuinam illam insuper ac omnimodis potestatem: & vt omnis creata potentia ab illa primaria simpliciter dependeat.

CAPVT XIX.

Quam fortis, & quam gloriosus es Domine Deus meus, princeps omnium regum & Principum terræ, in principatu tuo, id est, in teipso multo perfectius & fortius, quam in Angelicis principatibus. Principantur quidem illi, & in terrenis principatibus donando, auferendo, mutando virtutem sui principatus ostendunt, non tamen hæc à seipsis operantur, sed per te omnium rerum principum princeps magne. Tu enim principaris illis, dans illis virtutem vt illam à te accipiant, quam tu solus verè habes, sed à nullo accepisti, quia tu solus es fons & origo & principium, qui nihil alieni habes in te, & omnes alij quicquid habent, habent à te.

Magnum principium hoc, magnum supra omnem modum principatus tuus è pater futuri seculi, è princeps pacis: pleni sunt cæli & terra gloria tua è princeps ^{Esa. 9.} ac propugnator noster, in quo & à quo solo est omnis potestas in cælo & in terra. ^{Esa. 6.} Quamuis enim Angelicæ potestates ad expugnandas aëreas potestates, & ad comprimendam eorum malitiam, ne nobis noceant quantum volunt, magnam habeant potestatem, hanc tamen in te è potentissimè, omnipotentissimè multo perfectiorem & incomparabiliter fortiozem cognoscimus potestatem, quia ille non à semetipsis, sed à te potentes sunt, te in illis contra aduersarias potestates potentissimè dimicante, & te per eorum ministerium, illum antiquum serpentem, cui nulla sub cælo potestas comparari potest, magnifice simul & mirabiliter triumphante. ^{Sap. 16.}

Tu autem Domine Iabbaath, Deus exercituum fortis & potens, potens in prælio, cui non est opus alieno auxilio, dextera tua & brachio fortitudinis tuæ tibi auxiliante, singulari quadam potentia, quæ nihil aliud est quam tu ipse in magnificentia tuæ diuinæ maiestatis choruscans, cui nulla potestas se opponere, vel mirum etiam nutu obuiare præsumit. ^{Psal. 33.}

Iacet inæstimabiliter & incomparabiliter longè sub pedibus potentia tuæ omnis quantumcunque magnificus potentatus, & si tu solè potens, solè summa sapientia attendaris, omnis potentia quadam impotentia est: immò potius nihil. ^{Exod. 4.} *Quis enim similis tui in fortibus Domine, quis similis tibi magnificus in sanctitate, terribilis atque laudabilis, & faciens mirabilia.* De te enim verè dictum est. *Qui facit mirabilia solus.*

Pfal. 71.
Pfal. 67.

Licet enim virtutes Angelicæ in creaturis tuis miracula operentur, non tamen hæc virtute propria operantur, sed tua ð Domine, Domine virtutum, qui verè mirabilis es in sanctis tuis tam hominibus, quàm Angelis, per quorum tu ministeriū virtutes & miracula operaris. Quid enim sine te factore omnium facerent? Quid in creaturis tuis, non suis operari possent, nisi tu operareris in illis, qui etiam cum ipsis virtutibus tuo iussu miracula operantibus, per te metipsum mirabilia operaris? Qui autem quantumcunque perfectus agnoscat, quanta sit virtus tua in te metipso ð rex gloriæ, Domine virtutum, quàm cæteris omnibus ad mensuram dedisti.

Vti amans anima diuinam incomprehensibilitatem non intelligendo miretur: vtq̄ illam potius simpliciter credendo, quàm perscrutando curiosè venerari oporteat.

CAPVT XX.

Pfal. 102.
Eccli. 15.

Incomprehensibilis est virtus tua Domine Deus meus, vita mea, virtus mea, quia virtus tua non est aliud, quàm tu. O si aliquando illumines oculos cordis mei in illa terra viventium illustrato lumine vultus tui, vt facie reuelata videam in te ipso virtutem tuam, id est, te. O si videam te in multitudine virtutis tuę operantem in electis & dilectis tuis mirabilia illa supercoelestia, tam mirabiliter operantem cum illis in gloria immutabili, facientem cum illis gratiam pro gratia, coronando illos in misericordia & miserationibus, replendo in bonis desiderium eorum, thesaurizando super capita eorū lætitiā sempiternā, vbi videatur virtus tua & gloria tua, quarum media pars, imò nec millesima alicui vnquam, quantumcunque sancto, in hac vita mortali fuit nunciata. Quis enim illam tuę maiestatis agnoscat virtutem, præter te? Cuius facundia illam annunciet, cuius lingua totam loquatur, nisi tua? Virtutem enim tuam totam, id est, te metipsum tu solus agnoscis, tu solus tibi annuncias: nullius enim intellectus, nullius auditus capit te totum, sed capiunt te creaturæ tuę rationales, & intellectuales, id est, homines & Angeli, vnusquisque secundum mensuram donationis tuę.

Vnde licet etiam Angelus, imò & Archangelus de cælo tuam euangelizet virtutem, nequaquam tamen illius facundia illam explicabit: quia tibi vni conseruatum est à te, plenè intelligere te, plenè loqui de te. Nam quamuis facundi valde sint Archangeli principes Angelorum, sicut decet nuncios tanti regis, incomparabiliter tamen dulcius & facundius resonant tua verba, quæ tu tibi eructus, nō intelligibilia cordibus humanis, nec auditui cuiusquā convenientia. Quis ad illorū verborum incomprehensibilem dulcedinem pertingat, quæ sancte Pater & sancte Fili, & sancte Spiritus vobis eructuatis, nisi tu sola Trinitas & indiuisa vnitas. Incomprehensibilia super omnem incomprehensibilitatem, ineffabilia super omnem ineffabilitatē, dulcissima super omnē dulcissimam dulcedinē sunt hæc verba.

Ereu 2.

Inscrutabilia hæc perscrutanda non sunt, sed credenda, ne incantus perscrutator maiestatis opprimatur à gloria, ne nimium in solem intendens per nimiam claritatem cæcitatē tenebris oriatur.

Vti amans anima simpliciter ea credere profiteaturq̄, per Christi sanctorum vitam & doctrinam in sacris literis commendata sunt.

CAPVT

Sufficit mihi Domine ad illa verba aures arrigere, quæ per vnigenitum tuum Sponsum meum nostris auribus conuenientia nobis eructuare dignatus es. Ipsis enim inimicis tuis testimonium dantibus, nunquam sic loquutus fuit homo, immò nec Archangelus: quia tu qui loquebaris non solum eras Archangelus, id est, princeps Angelorum, sed etiam Archangelorum Archangelus, id est, princeps omnium principum Angelorum, incomparabili dissimilitudine altissima quæq; creata transcendens.

Audiuerat, & bene persenserat virtutem verborum tuorum Petrus, qui tibi quærenti, an & ipsi Apostoli à te vellent abire, respondit: *Verba vita eterna habes Domine: & ad quem ibimus abs te?* Tanquam si diceret: *Det nobis aliquis facundiorè, vtliorè & dulciorem te, & relinquemus te.* Tu enim solus verba vitæ æternæ habes, qui solus vita eterna es, qui solus verè de te solo dicere potuisti. *Ego sum via, veritas & vita.* Quis Archangelorum hæc de se dicere posset? Dicunt illi quidem laudes tuas, & enarrant gloriam tuam pro mensura intellectus sui, pro capacitate intellectus auditorum, nec tamen laudes suas quærent, sed tuas refundentes in te fontè viuū, fontè luminis inexhausti quicquid de tua plenitudine acceperunt, in laudes enim tuas facundè sunt, in honorem tuum subiecti sibi Angelis principantur. Nec minus & ipsi Angeli imperantibus sibi Archangelis deuotissimè parent, obediunt præcipientibus sine mora alacriter, humiliter & perseueranter, omnia quæ iubentur adimplent cum summa benignitate, charitate & defensione custodiunt suæ custodiæ deputatos, ne vel dolo vel violentia malignorum spirituum superentur. Agnoscunt enim certissimè, quod tibi magister & Domine omnium ministerium gratissimum exhibeant cum ministrant nobis, sciuntq; nihilominus te per ipsos nobis pium & omninò necessarium ministerium exhibere.

Vti amans anima Christi Iesu virtutes, præcipuè humilitatem contempletur.

CAPVT XXII.

Verè quidem tu magni & antiqui consilij Angele, per ipsos, & in ipsis benignè & humiliter ministras nobis: sed longè benignior & humilior, immò & vtlior illa ministratio quàm per te in humilitate humanitatis tuæ nobis exhibere dignatus. Quis enim illam benignitatem satis & perfectè consideret? Quis ad illam humilitatem quantumcunque subtiliter pertingat? Quis illius benignissimæ & humillimæ ministratiõis summam vtilitatem perpendat? Erat quidem semper eadem virtus benignitatis & humilitatis in deitate incommutabilis maiestatis tuæ, cuius in humanitate tua tam validum experimur effectum.

Non solum igitur Angelicos spiritus in humilitate humanitatis nostræ, vtumetiam in excellentissima maiestatis tuæ diuinitatis per affectum benignitatis & virtutem humilitatis excellis, quamuis harum virtutum effectus in tua magis humanitate clarescant, & iam mundo innotuerint vniuerso, quod tu non veneris ministrari, sed ministrare, & dare animam tuam in redemptionem pro multis: Quis Angelorum sic ministravit? Quis eorum ad tantam humilitatem descendit? Quis circa sibi commendatam tantam benignitatem ostendit?

Q. VI
11

Esai. 63. Nullus inquam, quia tu solus torcular crucis calcasti, nec de gentibus, imò nec de Angelis erat vir tecum. Tu enim solus verè vir, id est, virilis, solus vir virtutibus plenus pro nobis factus es, *vir dolorum & sciens infirmitates*, quia tu solus portasti in corpore tuo super lignum iniquitates omnium nostrum, qui mortè tua viuificati sumus.

Sed ecce tum per ordines Angelorum te illis præferendo, descendendo à gloria diuinæ maiestatis ad ignominiam crucis tuæ deuenit: sed non inconuenienter, vt reor: Dum enim pulchritudini tuæ in temetipso lucenti cordis obtutus inigo, ad pulchritudinem humilitatis tuæ perueni, quæ in tua maximè humanitate poterit deprehendi. Quid autem pulchrius humilitatis virtute, sine qua nihil tuis oculis pulchrum esse potest? Quàm pulchra est in te virtus humilitatis tuæ pulcherrime Deus meus, quanta in te luce præfulget, quàm valde lux illius in te omnes creaturas excellit. Ecce sic pulcher es dilecte & decorus, speciosus valde præ omnibus filiis tuis, id est, Angelicis spiritibus, quorum singulas virtutes ipsorum, ordinibus & officijs specialiter conuenientes inæstimabili excellentia antecellis.

Cant. 1.
Psal. 44.

Humilitatis quippe benignè, & humilis benignitatis ministerio præis ordinem Angelorum, facundia tua Archangelos antecedis, miraculorum patrations Virtutes exuperas, fortitudo tua Potestates excellit, honor tuus supergreditur Principatus, potentia dominat. Enis tuæ Dominationibus superferitur, Thronis es in tranquillitate pacatior, Cherubin in sapientia tibi cædunt, Seraphin te in charitatis ardore sequuntur. Ecce quàm pulcher es, & quàm decorus & pulchritudo & decor æterne, quàm formosus es, & quàm speciosus formator & reformator omnium. In cuius speciem desiderant Angeli prospicere, vt de te in fonte clarissimo, fonte luminis æterni scaturientem in te virtutum tuarum in se hauriant claritatem, afertissimè cognoscunt, quia etiam ipsi sine te nihil possunt facere, & seipsos quoque in æterna claritate statutos sine tuo lumine tenebras esse profitentur.

1. Petr. 1.

Ioan. 15.

Vti amans anima beatitudinem sanctorum, quàm de Christi Iesu concipiunt humanitate glorificatam contempletur.

CAPVT XXIII.

2. Cor. 3.

O Verè felices in hac, quæ tu es, clarissima claritate manentes, felicissimi omnino pueri tui, qui inseparabiliter in hoc tam lucidissimo speculo faciei tuæ, te ipsum, se ipsos & omnia quæ sciri bonum & dulce & necessarium est, infallibiliter intuentur. Speculantur spiritus beatissimi tam hominum, quàm Angelorum amicorum tuorum speculum clarissimum dulcissimi vultus tui, non per speculum & in ænigmate, sed serenissimo intuitu mundi cordis, sese, secundum promissionem tuam verè beatos & beatissimos per experientiam recognoscunt, quia *beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt. Et hæc est eorum vita æterna, vt cognoscant te solum verum Deum, & quem agnoscunt amant, & amato pro suo libitu æternaliter perseuantur.*

Matt. 5.
Ioan. 17.

Quàm magna, quàm maxima, quàm inexplicabilis, quàm incomprehensibilis est lætitia cordis eorum, qui in perfectissimo libro cordis tui, tuam tam perfectam erga se legunt & intelligunt charitatem, nunquam terminandam, nulla vnquam suspitione fuscandam, nullis vnquam dissensionibus dirimendam.

Quàm

SOLILOQVIUM ANIMAE FIDELIS.

Quam felix & quam dulcis intellectus, cui dulcissimi cordis tui tam manifeste, & tam copiose reuelantur arcana, vt ad intelligendam voluntatem tuam omnem, omnino sufficiat reuelatio vultus tui, à quo lux diuina procedens, ita omnium te videntium corda, sua mirabili serenitate serenat, vt in aspectu tuo clarissimo vniuersa quae sciri debent arcana pateant.

Accedit huic visioni Deificae, illa suauissima suauitas vocalissimae vocis tuae, loquentis ad cor omnium ciuium supercaelestis Hierusalem, loquentis pacem in plebem tuam, non qualem mundus dat, sed qualem tu solus das omnium pacatissime pater pacificorum beatorum, quoniam filij tui vocantur & erunt, qui à te consolator dulcissime consolationis dulcissimae verbum merebuntur audire, per quod tanta cordibus eorum laetitia infundetur, vt abstergatur omnis lachryma ab oculis eorum, gaudio sempiterno omnem locum cordis eorum possidente possessione perpetua, ita vt illi turbationis nullus vnquam praebatur accessus.

O Deus meus, laetitia cordis mei, quis agnosceret dulcedinem festiuae vocis tuae in illis nuptijs sempiternis, vbi felicissima sponsa tua tota Ecclesia multo tempore, multis ex locis collecta, in illo regno beatissimo iam tunc vnum cor habens & animam vnam, tua mellea voce plena omnibus consolationibus, liberrime perfruetur, & vberissime satiabitur.

Quid autem credam te loqui amicissimis tuis, in die desponsationis tuae, in die solennitatis & laetitiae cordis tui, cum tu dulcissime legislator & dabis benedictionem, & benedices coronae anni benignitatis tuae? Benedices, tu ei, & erit benedicta te in ea regnante, & tuos regente, qui es benedictus in secula.

Vti amans anima sanctorum gaudia ex temporis aeternitate ac felicitate contempletur.

C A P V T XXIV.

Quis autem est annus iste, cui, cuiusque coronae tu benedices, nisi tempus illud quieti & gaudij, qui etiam dicitur annus acceptabilis Domino? Quae autem est haec corona huius anni, quae à te Domine benedictionem accipiet, nisi illa aeternitas temporum, quae finem non habet. Felix annus, tali corona redimimus, Felix corona, tali benedictione insignita. Quos, quot & quales lapides credam in hac benedicta corona fulgere? Quis horum lapidum micantium nomina numerumque cognoscit, nisi tu qui numerus multitudinem stellarum, & omnibus eius nomina vocas? Quis horum lapidum pulchritudinem dignitatemque perspiciat, nisi tu artifex optime, conditor & institutor eorum? Qui autem sunt lapides hi, nisi gaudia anni beatissimi, nunquam terminandi, quae in ipsa aeternitate sine defectu refurgent, tanquam radiantes lapides in corona? Quis haec gaudia enumerare sufficiat? Felix profecto annus benignitatis tuae, pater benignissime, in quo tantum benignus videberis & eris. Non timebitur in eo iudicium seueritatis tuae, & gladius iustissimae ultionis, sed sola tui mitissimi cordis benignitas de ditissimis thesauris bonitatis & mansuetudinis super amicos tuos charissimos, tanquam in torrente fortissimo effundet.

Verè igitur benedicta erit corona anni benignitatis tuae, cui tu benedices, cum in illa aeternitate temporis felicissimi, benedicens benedices iustis voce tua iucua-

M m m m   dissima

tiſſima, auribus & cordibus eorum cum inenarrabili læticia influente. Quid autē dicer hæc vox tua benedicta & benedicens?

Pſal. 31. Quid potius, quam quod ſcriptum eſt: *Venite filij, & audite audientes me, & comedite bonum, & delectabitur in craſtitudine anima veſtra?* Et illud: *Comedite amici & bibite, & inebriamini chariſſimi.*

Cant. 5. O dulcem vocem, ad dulce conuiuiū inuitantem amiciſſimos ſponſi, qui ſtant tanquam ad obediendum parati, & audiunt eum, & gaudio gaudent propter vocē ſponſi. Loquere iterum atque iterum, immō inceſſanter loquere o ſponſe dulciſſime, facundiſſime: ſonet in auribus meis vox tua clariſſima, omnium vocum Angelorum & humanarum, etiam ipſius dulciſſimæ matris, quantumcūq; nobilem ſonoritatem excellens.

Vti amans anima ad diuinam vocem, hoc eſt, internam inſpirationem ac illuminationem inardescat.

CAPVT XXV.

Cant. 1. **S**onet igitur o Domine, *vox tua in auribus meis*, in auditu cordis mei, formetur in anima mea affectus puriſſimus, ſimilis puriſſimæ vocis tuæ. Loquantur mihi labia tua mellea, mel liquidiſſimum diſtillantia, mel ſingulariter melleum, in quo dulcedo exuberat ſingularis, incomparabile illi melli, quod ab aliorum ſanctorum labijs cognoscitur diſtillare.

Cant. 5. Audiam igitur verba labiorum tuorum, quæ ſponſa tua lilia appellat, dicens: *Labia eius, id eſt, ſponſi, ſunt lilia diſtillantia, myrrham primam.* Quam candida, quam benigna, quam dulcia ſunt verba ab his procedentia. O ſi hæc lilia labiorum tuorum ſune. tandem audiam, formantia vocem ipſis ſimilem, cantantia cordi meo carmen amatorium, canticum canticorum, canticum dulciſſimo affectu & perſectiſſimo effectu redundans? Audiam tantum vocem hanc, & ſufficit mihi: audiam eam, & moriar, immō potius ne moriar: *labia enim tua ſunt lilia diſtillantia myrrham primam, id eſt, immortalitatem conferentia.* Hæc etenim tu ipſe de te ſtatas es, dicens: *Siquis ſermonem meum ſeruauerit, non morietur in æternum: immō magis viuor in æternum, ſicut tu ipſe dixiſti: Verba quæ ego locutus ſum vobis, ſpiritus & vita ſunt.*

Ibidem. Audiam igitur vocem tuam o verbum vitæ, *sonet vox tua in auribus meis*, ut detur auditui meo gaudium & lætitia, & curram poſt vocem hanc donec apprehendam te, & ducar à te in domum patris tui, in qua manſiones multæ ſunt: in quibus tamen qui habitant, idèd magis felices ſunt quia habitant in te & tu in illis, quam quia in illis manſionibus habitant, quæ ſunt aliud quam tu. Quid enim voluptatis poteſt habere, quantumcūq; voluptate afluens locus omnis, ſi tu illi loco tuam voluptatem non infundas?

Io. 8. 10. **Ioan. 3.** **Cant. 1.** Locus requiei meæ portio mea tu es Domine in terra viuentium, vbi, quamuis viuatur, non tamen viuatur alia vita, niſi te. Refectio enim ibi viuentium tu ſolus es, pars viue, panis delicate, panis candidiſſime, panis Angelorum, panis habens omne delectamentum, & omnem ſaporem ſuauiſſimis. Te enim, & non alio ſatiabitur deſiderium meum: te comesto renouabitur ut aquilæ iuuentus mea, & reflorefcet caro mea, & exultabunt oſſa humiliata, & exultabit ſpiritus meus in te Deus meus, ſalutaris meus.

Ioan. 10. **Pſal. 77.** **Sap. 16.** **Pſal. 302.** **Pſal. 27.** **Pſal. 50.** **Lucæ 1.**

Vti

Vti amans anima Deo satiari, in illumque transformari desideret.

CAPVT XXVI.

Comedam te & delicatissime ciborum omnium, vita mea, & dulcedo mea sancta, Deus meus: nec tu mutaberis in me, sicut cibus carnis meae, sed ego mutabor in te. Mutabor inquam in te, vt tota transiens in te incommutabilem, iam vltra nullam commutationem recipiam, post illam felicissimam mutationem, cum mea ignominia in tuam gloriam, mea paupertas in tuas diuitias, mea fragilitas in tuam potentiam, meus labor in tuas delicias, mea esuries & sitis in tuam satietatem, mea intemperies in tuam temperantiam, mea mortalitas in tuam vitam commutabitur: vitamque iam non ego, viues verò tu in me vita deliciofa, vita sempiterna sponse meus, honor meus, thesaurus meus, fortitudo mea, voluptas mea, satietas mea, salus mea, vita mea, rex meus & Deus meus: eroty de tua bonitate bona, de tua prudentia prudens, de tua simplicitate simplex, de tua serenitate serena, de tua diuinitate diuina, de te ero tu, quia tecum secundum petitionem tuam in vnum consumata, vnum ero in te & tecum, sicut in Patre tuo tu es vnum, ita vt hanc vnitatem acquiram per gratiam, quam tu habes per naturam.

Ad hoc enim, sponse benignissime, mox humanitatis factus es particeps, vt me tua diuinitatis faceres esse participem. Ad hoc in mea carne mihi vnitus es, vt me tuo spiritui vnires, & fierem vnus spiritus tecum, omni carnalitate molestia deposita, & ad similitudinem tuam spiritali lenitate assumpta, vt quicquid bonum est, velim in te, quicquid voluero, prosum per te, quicquid voluero, sciam abs te.

Illuminabit me lux tua lucidissima, vt non tam illuminata videar, quam lumen docebit me vox tua facundissima abscondita, ab initio mihi eruens: satiabis me de te ipso tu ipse, & voluptas mea, sancta suauitate mirifica, plena perfruitione tua, vt cum Angelis tuis pleno te ore manducans, non esuriam, neque sitiam in aeternum: inflammabit me ardentissima charitas tua, vt tota in quendam diuinum ignem conuersa, non timeam à frigoribus niuis, ad quam transibunt damnati à calore nimio. Ero enim sicut & alij domestici tui, vestita duplicibus igne scilicet duplicis charitatis accensa.

*Vti amans anima odore diuini altaris hoc est, deifici amorosissimiq;
diuini cordis suauitate attracta, cuncta mutabilia transcen-
dere, ibiq; suam requiem constituere
desideret.*

CAPVT XXVII.

Odor vnguentorum tuorum fragrans & Domine super omnia aromata, nares meas iam ab omni carnali & mundana concupiscentia expurgatas, delectationis tuae suauitas mulcebit, & sua delictabili violentia trahet me post te, trahet me ad te, trahet me in te: ita vt omni corruptibili grauitate reiecta eam post te, curram ad te, volem in te, nidumque faciens in altari cordis tui, ibi reponam pullos meos, opera mea, verba mea, cogitatus meos, quos illuc iactabo in te, & tu enutries eos.

Mmm z Ibi;

Ibi, hoc est, in altari cordis tui est portus securissimus, quem nulla ventorum conturbatio turbare potest. Ibi requies, quæ nulla ventorum vel fluminum comminatione inquietari potest: ibi deliciae delicatæ, nec fastidium generantes, nec defectum alicuius patientes: ibi pax pacatissima, quæ nulla vnquam poterit dissensione discindi: ibi gaudium, quod nulla vnquam poterit molestia variari: ibi felicitas felicissima: ibi dulcedo dulcissima, serenitas serenissima, beatitudo beatissima reperitur. Ibi fons, ibi princeps principalissimus omnis boni, ibi omnis sanctæ dilectionis & suauitatis origo primitiua.

Inde, id est, à corde tuo dulcissime Deus natus omnis felicitas, omnis dulcedo, omnis serenitas, omnis securitas, omnis quies, omnis voluptas, omnis pax, omne gaudium, omnis delectatio, omnis suauitas, omnis beatitudo, omne bonum tanquam à fonte principalissimo & præcipuo, & inexhausto: in corda tam filiorum Dei, id est, Angelorum, quam filiorum hominum diriuatur. Quale etenim bonum, vel qualiter bonum esse posset, quod non esset à bono? à te verò bono? summo bono? solo bono?

O quam bonum haurire in hoc fonte bono omne bonum, quam bonum bibere & inebriari de hoc fonte dulcissimæ & sanctissimæ voluptatis tuæ, qui emittit tanquam torrentem fortissimum à se omnem sanctam voluptatem. Felix, felicitior & felicissimus odor aromaticus suauissimorum vnguentorum, id est, virtutum tuarum in te redoletium, qui ad hoc altare, ad hoc sanctuarium cordis tui se sitientes inuitat, inuitatos trahit, tractos perducit, perductos non decipit, sed reficit, ita vt nunquam vltra deficiant, sed requiescât à laboribus suis in requie cordis tui.

Fluant igitur iam nunc aromata tua, sicut est, dulcedo virtutum tuarum à te beato deliciarum, verò & præcipuo paradiso. fluant: inquam, & resiliant naribus animarum, vt delectatione tua tracta, ô sole delectabilis, trahatur extra se, trahatur intra te: ibi moretur, ibi moriatur sibi, vt viuat tibi: ibi iam præsentialiter te agnoscat, quem longe posita, ex oris tui flagrantia aliquantulum recognouit, vt ore tuo concupiscibili concupiscentias in ea sanctas & sempiternas generes.

Et quid mirum, si tam mirus, si tam concupiscibilis, si tam suauissimus sit odor tuus ô horte deliciose, ô florifer paradise, in quo omnium nobilissimorum aromatum simul & florum genera pullulant indefinenter, scilicet rosa charitatis immensæ, liliu castitatis purissimæ, viola humilitatis excelsæ, balsamus incorruptionis, & cætera innumera, quæ explicari non possunt?

Dedit odorem suum rosa charitatis tuæ, & innotuit vniverso mundo, quantum dilexeris mundum: & ecce currit totus mundus mandarum animarum in odore huius rosæ, in dilectione dilectionis tuæ, in amore amoris tui, in charitate charitatis tuæ, & non metuant propter te intingere pedem suum in sanguine, & tollere cruce tuam, & sequi te, donec te ducente in sancta sanctorum, in sanctuarium quod firmauerunt manus tuæ perueniant, vbi tu regnas, & regis eos, in æternum. Spirauit odor lilij castitatis tuæ, in me & adhuc spirat, & trahit in odorem eius currentes adolesemulas virgunculas teneras, quæ propter amorem castitatis, regnum mundi & omnem ornatum seculi contemnunt, & muliebri infirmitate seposita, currunt viriliter difficiles, capiteq; draconis insidiantes earum calcaneo, conculcant conteruntq; viriliter, & minas euadentes tyranni sacrilegi, carnis spurcitas immaculato calle pertranseunt, donec veniant ad te liliu suum, quem amant, quem quarunt, quem totis desiderijs incessanter adoptant.

Fragra-

Apoc. 4
Cant. 4

Luc. 9.

Psal. 78.

Cant. 1.

Gen. 3.

Fragrant & fragrat odor fortissimus violæ humilitatis tuæ, & non solum celo-
 los & terras, sed & inferos penetrauit, quos per crucis tuæ humilitatem expugna-
 si, senserunt odoris tui fragrantiam, & sequuntur te vbique terrarum sancti &
 humiles corda, qui reiectis oneribus terrenorum honorum, & superbarum diui-
 ziarum pompis, humili corde, humili gestu, humili habitu te ducem humilitatis
 sequuntur, sese in presenti humiliant, vt secundum sententiam tuam, in futuro
 mereantur exaltari. Apoç. 14.
Luc. 14.

Nec minus & balsamus immortalitatis tuæ saum longe lateq; diffudit odorem,
 & odorati sunt omnes populi legi mortis subiecti, tuq; immortalitatis odore de-
 lectati, seseq; in beata sperantes immortalitate tecum victuros, non timent pro te
 mortem subire, credentes firmissimè, quod sicut tu dulcissime Iesu Christe resur-
 gens à mortuis iam ultra non moreris, & mors tibi ultra non dominabitur, te ha-
 bitante dominatum vitæ & mortis, ita & ipsi per receptionem corporum immor-
 talitatis ultra non morientur, sed tecum, & in te, & propter te viuent & reficien-
 tur tunc plenissimè & iucundissimè odoris tui fragrantia sempiterna, mortem
 omnem excludente, & vitam perpetuam conferente. Rom. 6

*Vti amans anima beatorum æternam felicitatem contempletur,
 Deumq; laudat, illiq; coniungi summoperè anhelat.*

CAPVT XXVIII.

Appropinquabunt omnes electi tui & Deus tunc immortales effecti tibi regi
 sæculorum inuisibili, immortalis, & in amplexus tuos ruent: cir-
 cundabunt te vnus charitatis suæ, & trahent te ad se: sed & tu ligabis eos bra-
 chijs charitatis diuinæ, & fortitudine eius trahes eos in te, & osculaberis eos oscu-
 lo oris tui, & introduces eos in cellam vinariam, vbi reposita sunt illa vina multi-
 plicia, id est, multæ sanctorum animæ expressa & reliquata & separata ab acinis cor-
 porum suorum per torcular per diuersarum passionum, quæ vina tu ipse serenissime
 pater familias bibis in iucunditate & in læticia cordis tui, id est, illorum affectus ita
 omninò in te cõmutas, vt nihil desiderent nisi te, nihil fiant nisi te, & tamè omnia
 sciant in te. Propinas etiam hæc vina bibenda omnibus charissimis tuis, cum illos
 sibi inuicem tanta charitate connectis, vt iam non plures, sed verè vnum dici pos-
 sit, habentes cor vnum & animam vnã, ita vt quilibet de gaudio & honore alterius
 tanquam de suo gaudeat, & quilibet tot habeat læticias singulares, quot socios in
 tuo regno sibi cognouerit sociari. Bibuntur hæc vina in læticia cordis iustorum,
 dum ipsi de eorum glorificatione gaudium mutuum generatur, sed longè melius,
 iucundius, sapidius, clarius & fortius est vinum illud, id est, iucunditas illa, quæ de
 te hauritur, de te & tecum bibitur & vitis vera, vitis fructifera, vinum semper no-
 num de te emittens, & propinans charissimis tuis, quibus disposuisti, sicut dispo-
 suit tibi pater tuus regnum æternum, vt edant & bibant super mensam tuam in
 regno tuo. Quid edant, & quid bibunt, nisi te? Quasi nihilum esset, quicquid esset
 aliud quam tu, quicquid non esses tu. Tit. 1.
Cant. 1.
Aç. 4.
Ioa. 19.
Luc. 22.

Comedent ergo felicissimi & iucundissimi conuiuæ illi triplex ferculum in
 vase vno, dum trinitatem personarum agnoscent in vnitæ substantiæ. Edent, in-
 quam, cibum illum mirabiliter reficientem, facientem semper, & tamen adhuc
 desiderium accendentem. Habebitur enim semper quod desideratur, & desiderabi-

Q. VI
11

Lucæ 10.

tur quod habetur. Ministrabis tu illis accubantibus, epulantibus & exultantibus in conspectu tuo, de aspectu tuo, & delectatis & dilatatis in lætitia, pro eo quod in illa die, in illo meridie, liquidissime te demonstrante cognoscent, & facie ad faciem videbunt, quod tu es in patre tuo, & pater in te, & tu in ipsis. Ostendes tu ibi charissimis tuis manifestissime Patrem tuum, & te, & Spiritum sanctum, ut bene & optime sit eis, ut sufficiat eis, vitam æternam, gaudium plenum habentibus de perfecta agnitione S. Trinitatis, & laudantibus sine fine regem suum, quem vident in decore suo quomodo volunt, quantum volunt, viventem & regnantem vnum Deum in Trinitate perfecta per omnia secula seculorum.

Gaudia supernæ beatitudinis semmatim explicat

CAPVT XXIX.

EXcitare nunc anima mea, & erige totum intellectum tuum in illam celestem Hierusalem patriam tuam, & cogita quantum potes, quale & quantum sit illud cœleste bonum. Si enim singula bona delectabilia sunt, cogita intente, quam delectabile sit illud bonum, quod continet incunditatem omnium honorum, & non quale in rebus creatis sumus experti, sed tanto differentem, quanto differt creator à creatura. Si enim bona est vita creata, quam bona est vita creatrix? Si iucunda est salus facta, quam iucunda est salus, quæ fecit omnem salutem? Si amabilis est sapientia in cognitione rerum conditarum, quam amabilis sapientia, quæ omnia condidit ex nihilo? Denique si magnæ & multæ delectationes sunt in rebus delectabilibus, qualis & quanta est delectatio in illo qui fecit ipsa delectabilia? Sed qui hoc bono fruor, quid illi eris? Certè quicquid voles eris, & quod noles non erit.

1. Cor. 2.

Ibi quippè erit bona corporis & animæ, qualia nec oculus vidit, nec auris audivit, nec cor hominis cogitavit. Cur ergo per multa vagaris ò homuncio, querendo bona animæ tuæ & corporis tui? Ama vnum bonum, in quo sunt omnia bona & sufficit tibi. Desidera simplex bonum, quod est esse bonum, & satis est. Quid enim amas caro mea? Quid desideras anima mea? Ibi est quicquid amas, quicquid desideras. Si delectat pulchritudo, *fulgebunt iusti sicut sol*. Si velocitas, aut fortitudo, aut libertas corporis cui nihil obistere possit, *erunt similes Angelis Dei: quia si seminatur corpus animale, surget corpus spirituale, potestate utique, non natura*. Si longa & salubris vita, ibi sunt sana æternitas, & æterna sanitas: quia *iusti in perpetuum vivent, & salus iustorum à Domino*. Si facietas, *satiabuntur cum apparuerit gloria Domini*. Si ebrietas, *inebriabuntur ab ybertate domus Dei*. Si melodia, ibi Angelorum chori concinant sine fine Deo. Si quælibet non immunda sed munda voluptas, *torrente voluptatis sua potabit eos Dominus*. Si sapientia: ipsa Dei sapientia ostendet eis seipsum. Si amicitia, diligunt Dominum plus quam seipfos, & inuicem tanquam seipfos, & Deus illos plus, quam illi seipfos: quia illi illum, se inuicem per illum, & ille se, & illos per seipfos. Si concordia, omnibus illis vna erit voluntas, quia nulla illis erit nisi Dei voluntas. Si potestas, omnipotentes erunt suæ voluntatis, v. Deus suæ. Nam sicut poterit Deus quod volet per seipsum, quia sicut illi non aliud volent quam quod ille: ita ille volet quicquid volent illi, & quod ille volet, non poterit non esse. Si honor & diuitiæ, Deus suos seruos & fideles supra multa constituet, imò filij Dei & Dij vocabuntur & erunt, & ubi erit filius eius, ibi erunt, & illi hæredes Dei, coheredes autem Christi. Si vera securitas, certè ita securi erunt nunquam & nullatenus ista, vel potius istud bonum sibi defuturum, sicut certi erunt non sponte sua illud amissu-

Matt. 13.
Matt. 22.
1. Cor. 15.

Sap. 6.
Psal. 36.
Psal. 15.
Psal. 35.
Ecc. 1.

Apoc. 14.
Psal. 119.
Ioan. 14.

Luc. 12.
Matt. 5.

Rom. 8.

amissuros, neque dilectorem Deum, dilectoribus suis inuitis illud ablaturum, neque aliquid Deo potentius inuitos Dominum & illos separaturum.

Gaudium verò quale & quantum est, vbi tantum & tale bonum est? Cor humanum, cor indigens, cor expertum ærumnas, imò obrutum ærumnis, quantum gauderes, si his omnibus abundares? Interroga intima tua, si capere possunt gaudium de tanta beatitudine sua. Sed certè si quis alius, quem omninò sicut te ipsum diligeres, eandem beatitudinem haberet, duplicaretur gaudium tuum, quia non minus gauderes pro eo, quam pro teipso. Si verò duo, vel tres vel multo plures id ipsum haberent, tantum pro singulis, quantum pro teipso gauderes, si singulos sicut te ipsum amares.

Ergo in illa perfecta charitate innumerabilium beatorum Angelorum & hominum, vbi nullus diligit minus alium, quam seipsum, non aliter gaudebit quisque pro singulis, quam pro seipso.

Si ergo cor hominis de tanto bono suo vix capit gaudium suum, quomodo capax erit cor & tantorum gaudiorum? Et utique quoniam quantum quisque diligit aliquem, tantum de bono eius gaudet, sic in illa perfecta felicitate vnusquisque plus amabit sine comparatione Deum, quam se & omnes alios secum. Ita plus gaudebit absque æstimatione Dei, quam de sua & omnium aliorum secum. Sed si Deum sic diligens, scilicet, toto corde, tota mente, tota anima, totum cor, tota mens, tota anima, nò sufficit dignitati dilectionis Dei, profectò gaudebunt toto corde, tota mente, tota anima, vt totum cor, tota anima non sufficiat plenitudini gaudiorum. Ergo non poterit illud gaudium totum intrare in gaudentes sed toti gaudentes intrabimus in gaudium illud ab æterno omnibus electis, præscitis, prædestinatis & saluandis præparatum.

Matth. 22.
Mar. 12.
Luca 10.

Verba auctoris ad quamlibet fidelem amantemque animam.

C A P V T XXX.

HI sunt tui gemitus o turtur castitatis, turtur fidelis, turtur non recipiens consolationem perfectam, donec sponso tuo inseparabiliter socieris, quem nunc quasi amissum reputas: quia etiam dum se tibi exhibere dignatur, vides eum non quidem facie ad faciem, sed tanquam per speculum & in ænigmate, vocemque ipsius adhuc audis loquentem quasi in parabolis, non in plena cognitione mysteriorum, id est, secretorum suorum. Si ergo verba mea tuis affectibus, & tuis gemitibus non bene nec plenè respondent o anima charissima sponsa Christi, non mireris, quia cum adhuc gemitibus doloris, timoris, & diversarum anxietatum sim oppressus, istis gemitibus tibi conuenientibus, quos tu secunda de requie, dissolui cupiens, & esse cum Christo, edere consueuisti, nec scio, nec possum intendere: & idè quod nescio, docere non possum. Lege gemen ista, & dilige, quæ tua dilectione coactus, non vt debui, non vt volui, sed sicut sciui & valui, tota deuotione conscripsi. Supplicor vt vsque in diem sepulturæ tuæ ista conserues, in his memoriam habere digneris: non solum nunc, sed etiam in aspectu serenissimo dulcissimi sponsi tui Christi Iesu. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuunt & regnant in secula benedictus

Amen.

Soliloquij fidelis anima

F I N I S.

Mmm 4

IN